

Enheten för naturvård

Brottby allé SE0110110

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-18553-2017

Namn	Brottby allé	Areal	0,51 ha
Natura 2000-kod	SE 0110110		
Kommun	Vallentuna		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2017-06-12		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat och kommunalt		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
Ingen livsmiljö finns rapporterad från området.			

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Denna art finns upptagen i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns även andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella arter i tabell 2.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
1387	Gotländsk hättemossa	<i>Orthotrichum rogeri</i>

Bevarandesyfte för Brottby allé

Bevarandesyftet och beskrivningen av arten nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM).

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18553-2017

Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM. Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade arten. Gotländsk hättmossa har i Stockholms län bara hittats i Brottby allé – det är länets enda fynd. I närområdet finns några andra alléer som skulle kunna vara lämpliga livsmiljöer för arten. Det finns också två kyrkogårdar i närheten där det skulle kunna finnas gamla grova ädellövträd i gynnsamma lägen.

Inga skötselåtgärder gäller prioriterade livsmiljöer eller arter. I tabell 3 med föreslagna skötselåtgärder finns därför inga prioriteringar angivna.

Bevarandemål för Brottby allé

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade arten uttrycks i detta område i följande mål.

Gotländsk hättmossa (1387)

- Artens livsmiljö ska bibehållas och vara i ett gynnsamt tillstånd så att arten har goda förutsättningar att återkolonisera askarna i allén.

Beskrivning av området

Brottby allé löper längs vägen mot Brottby, ca 1 km öster om Karby i Vallentuna kommun. Området ligger nära E18 ungefär 3 mil norr om Stockholm. Allén omges av uppodlad åkermark, men i närheten finns även skogs- och sjöområden. I allén växer främst askar, rika på epifyter och bryofyter, varav några är riktigt gamla och grova. Vägen i allén var grusväg fram till mitten av 90-talet, då den asfalterades. Allén är markerad på konceptet till Häradskartan från 1870-talet. Under 1700-talet låg en kyrka invid Brottby gård, och troligen fanns allén längs vägen upp mot gården och kyrkan redan under denna tid. Söder om allén fanns under denna tid uppodlad åkermark, medan marken norr om allén brukades som äng (slättermark).

Beskrivning av arten

Gotländsk hättmossa (1387)

Mossan växer främst i ljusa, öppna miljöer på äldre träd med näringsrik bark där den bildar centimeterlåga tuvor. Den är mycket lik en annan art i samma släkte - parkhättmossa (*Orthotrichum pallens*) – som dock har mycket öppna klyvöppningar till skillnad från gotländsk hättmossa vars klyvöppningar är insänkta.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18553-2017

Orthotrichum-arterna är mycket känsliga för svaveldioxid; de försvinner vid halter på 40 ppm. Dessutom bör kvävehalten vara låg. Stoft från åkrar och grusvägar är troligen en positiv faktor. Gotländsk hättmossa förväntas kunna sprida sig som mest 0,5 m vegetativt och 5 km med sporer under en 10-årsperiod. Iakttagelser i Norge tyder på att arten är pionjärart på slätbark. Man vet i dagsläget dock inte exakt vad den kräver.

Arten förekommer i Danmark, södra Norge, Centraleuropa och delar av Asien. I Sverige har den hittats i Skåne, på Gotland och i Brottbys allé, Uppland. De senaste fynden är från Gotland 1953 och från Brottbys allé 1996. Tyvärr är den sedan dess trots eftersökningar inte återfunnen på sina gamla lokaler. Det råder därför osäkerhet om huruvida arten fortfarande finns kvar i Sverige, den borde dock teoretiskt finnas kvar någonstans i östra Götaland.

När arten påträffades i Brottbys allé 1996 var populationen liten. Eftersom arten inte kan skiljas från annan snarlikt och rödlistad art som finns på platsen utan att den samlas in för undersökning kan förekomst inte fastställas. Finns den trots allt kvar i Brottbys allé idag torde den vara mycket fåtalig. Asfalteringen av grusvägen i allén kan ha haft en negativ påverkan, då dammstoft är gynnsamt för arten.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

Gotländsk hättmossa (1387)

- Avverkning eller andra åtgärder som kan skada träden i allén (gäller såväl äldre exemplar som yngre ersättningsträd).
- Liten stoftmängd p.g.a. asfaltering av f.d. grusväg.
- Höga halter av luftföroreningar.
- Negativa genetiska effekter och dålig spridningsförmåga p.g.a. liten isolerad population.

Bevarandeåtgärder med tidsplan

Gällande regler

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18553-2017

Området omfattas av biotopskydd. Bestämmelser om biotopskydd finns i 7 kap. 11 § miljöbalken samt i 5-8 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Inom området får inte bedrivas verksamhet eller vidtas åtgärder som kan skada naturmiljön.

Gotländsk hättmossa är fridlyst enligt 8§ Artskyddsförordningen (2007:845).

Behov av ytterligare reglering

Det finns inget behov av ytterligare reglering.

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Brottbys allé.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
Gotländsk hättmossa (1387)	Inventeringar bör göras med jämna mellanrum för att se om arten kan återfinnas i allén. Om/när den hittas tas beslut om åtgärder.	Återkommande

Bevarandetillstånd i dag

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående art.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
Gotländsk hättmossa (1387)	Ej gynnsamt. Osäkert om den alls finns kvar i området.

Inventeringar i området och andra referenser

Naturvårdsverket. *Art- och naturtypsvisa vägledning*.
(www.naturvardsverket.se) 2005-06-29

Muntlig källa: Niklas Lönnell, Artdatabanken (20050808)

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18553-2017

Karta

Ref: ©Lantmäteriet, 2005. Ur Geografiska Sverigedata, 106-2004/188-AB

Digitalt ortofoto över Natura 2000-området Brottbys allé. Natura 2000-området avgränsas med vit linje på kartan.